

Ulusal Eğitim Derneği - Öğretmen Dünyası Dergisi

Necatibey Cad. No: 13/13 Sıhhiye/Ankara
Tel: (0312) 229 43 25 Belgeç: 0312) 229 45 26
Eposta: ogdunyasi@gmail.com
Web: www.ogretmendunyasi.org

Ankara
13 Haziran 2013

2012-2013 Öğretim Yılı Biterken 444'ün 1 Yılı: Olanlar ve Olacaklar...

2012-2013 Öğretim Yılı, iktidarın “444” şifreli sözde eğitim düzenlemesinin yarattığı karmaşayla başlamıştı, şimdiyse iki haftayı aşkın süredir yaşanan Taksim Gezi Parkı Direnişi'nin ülkede yarattığı başkaldırı dalgası arasında sona eriyor. Yıl boyunca okullarımız, okul yöneticileri, öğrenci, veli ve meslektaşlarımız, kimileri önceden kestirilen, kimileri uygulama sırasında ortaya çıkan bir yığın karışıklık yaşadı. Yıllardır verimsiz, amacı bulanık, temeli ve yöntemleriyle ne işe yarayacağı bilinmeyen sistemsel çürümüşlük, geride bıraktığımız yıl içinde doruğa çıktı. Sonuna geldiğimiz Öğretim Yılında eğitimimiz, plansızlığı-programsızlığıyla, başıboşluğuyla, bilimsellikten hızla uzaklaştırılan içeriğiyle, yığınla hileli hurdalı sınavın peşinde sürüklenen, ama Başbakan'ın “müreffeh Türkiye” için saptadığı “Dindar Gençlik” yörüngesinde yeni bir sürece sokuldu. Bu süreç, yıllardır örülen karanlığı koyulaştırma sürecidir.

Yaratılmak istenen bu eğitim ikliminden “bilim” çıkmayacaktır, ama hurafeleri bilim belleyen “yığın” çıkacaktır; “sanat” çıkmayacaktır, ama sorunlarını kaba dil ve yöntemlerle çözmek isteyen, fakat çözemeyecek “kul” çıkacaktır. Bütün umudumuzun bu iklime fırsat vermeyecek toplumsal bilincin yükselmesinde ve bu yolda verilecek mücadelede olduğunu belirterek, anaokulundan üniversiteye, yaklaşık 20 milyonluk öğrencimizi bir yıl boyunca dolaylı/dolaysız etkileyen uygulamayı özetlemek gerekirse:

Geçen yıl 31 Mart günü TBMM'de yasalaştırılarak 12 Nisan 2012'de “**İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**” adıyla Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yasa, herhangi bir pilot uygulamaya gerek duyulmadan 2013-2014 öğretim yılında yürürlüğe girdi. Gündeme getirilişinden hazırlanışına, TBMM'de yürütülen komisyon çalışmalarından cadde ve sokaklara taşan protestolara dek her aşaması ülke gündeminde olay yaratan söz konusu yasa, yalnız eğitim açısından değil, içerdiği amaçlar, yaratılmak istenen ‘insan modeli’ yönünden tarihe mal olacak önemde bir karşıdevrim yasasıdır. Cumhuriyetle amaçlanan, ancak özellikle 1950'den sonra kesintiye uğratılan, aklın öncülüğünde, bilimi kılavuz edinen insan yerine, Başbakan'ın kısaca tanımını yaptığı “*dindar ve kindar gençlik yetiştirme*” amacı taşıyan, yine Başbakan tarafından kısaca 444 diye formüle edilen yasanın 1 yıllık uygulaması geride kaldı.

Yasaya karşı çıkan ve uygulamadan vazgeçilmesi için çaba harcayan kuruluşlardan biri olarak Ulusal Eğitim Derneği, çeşitli eylem ve yayınlarıyla, iktidarın eğitim yoluyla ülke bütünüyle karartma, inançları akla, hurafeyi bilime üstün kılma çabasına karşı çıkmayı sürdürecektir. 1 yılı aşkın bir süredir Öğretmen Dünyası'nda da en sık ele alınan konu, bu yasa ve uygulamalar olmuştur. Bu çalışmalarımızın en kapsamlı olanı, derneğimizin çağrısıyla 24-25 Kasım 2012 tarihlerinde 7 kuruluşça düzenlenen **"Eğitimde Dönüşümle Nereye?"** başlıklı iki günlük kurultay olmuştur.

444'ün 1 yıllık uygulamasının doğurduğu sonuçlar, Derneğimiz bünyesinde oluşturulan ve aralarında alanlarının uzmanı akademisyen, eğitimci, yönetici, çalışan ve emekli öğretmenlerin yer aldığı bir kurul tarafından hazırlanan kapsamlı bir çalışmayla duyurulacaktır. Yaz aylarında da sürececek çalışmayla elde edilecek sonuçların yeni öğretim yılına girerken kitaplaştırılmasını amaçlıyoruz.

Kurul üyelerinin gözlem, bilgi ve görüşleriyle ülkemizin değişik yerlerindeki okullarda çalışan meslektaşlarımızın uygulama ve gözlemlerinden derlediğimiz, 444'ün 1 yıllık uygulamasında öne çıkan belli başlı sorunlar şunlardır:

Genel olarak:

1. Biçimsel olarak zorunlu temel eğitim süresi 8 yıldan 12 yıla çıkarılmışsa da, bu süre dörder yıllık dilimlere ayrıldığından öğretim bütünlüğü bozulmuştur. Cumhuriyetle gelen en önemli kazanımlardan biri olan Tevhid-i Tedrisat Yasası önemli ölçüde geçersizleştirilmiştir.

2. Ders programlarında yapılan değişikliklerle eğitim öğretim süreçlerinin belirleyici ögesinin din ve inanç sistemi olması sağlanmıştır. İlkokulun 4. sınıfından başlayan ve ortaokul sınıflarını kapsayan zorunlu 2 saatlik Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin yanında ortaokul için oluşturulan seçmeli dersler arasında, her biri haftada iki saat olan Kuran-ı Kerim, Hz. Muhammed'in Hayatı ve Temel Dinî Bilgiler dersleri, Matematik ve Yabancı Dil ile birlikte en çok seçilen ilk üç ders arasına girmiştir. Yeni yasayla oluşturulan imam hatip ortaokulları için Bakanlık ve ona bağlı birimlerin yanı sıra Diyanet İşleri Başkanlığı, çeşitli cami dernekleri ve dinsel vakıfların içinde yer aldığı kuruluşlar kayıt kampanyaları yürütmüş; bu amaçla bilgisayar, bisiklet, ücretsiz umre ziyareti, yurt ve ücretsiz yemek gibi armağanların konduğu özendirici yöntemlerle eğitim kurumları arasında ayrıcalık yaratılmıştır.

3. İlk, orta ve liselere mescit, üniversitelere cami yaptırma çalışmaları, zaman zaman bakanların da katıldığı temel atma ve açılış törenleriyle toplum üzerinde psikolojik baskı ve yönlendirme işlevi görmüş, öğretim yılı içinde bu amacı taşıyan etkinlikler artırılmıştır.

4. Aynı çerçevede, eğitim kurumlarının bütününde yaratılan psikolojik iklimin yönlendirmesiyle, kimileri hem Kurtuluş Savaşına hem Cumhuriyete karşı tutumlarıyla tanınmış kişilerle ilgili anmaların da içinde bulunduğu dinsel içerikli program ve etkinliklerde de gözle görülür artışlar olmuş, devlet ve yerel yönetim olanaklarıyla bu çalışmalar hızlandırılmıştır.

5. İktidar partisine mensup her düzeydeki kimi yönetici ve yetkili kişiler aracılığıyla toplumun etnik köken, inanç ve mezheplerine yönelik ayrıştırıcı mesajlarla farklı olanları öteleyici, dışlayıcı tutumlarda artış olduğu gözlenmiştir.

6. 444 düzenlemesiyle din ve inanç sisteminin, eğitime ilişkin bütün

uygulamaların odağına alınması yolunda yıl boyunca etkin çalışmalar yürütülmüştür. Ülke halkının toplumsal yapı ve değerler sistemi ekseninde bölünmesine yol açacak çabalarda artış gözlenmiştir.

İlkokul (ilk 4 yıl) düzeyinde:

1. Düzenlemenin en çok etkilediği kesim, ilk 4 yılın içinde olanlar, özellikle 1. sınıf öğrenci, öğretmen ve velileri olmuştur. 444 yasasında okulöncesinin zorunlu eğitim kapsamına alınmaması; buna karşın okula başlama yaşının 60 aya dek düşürülmesi, kararın alınışında bilimin verilerinden ve uzmanlardan yararlanılmaması, yasa ve uygulamanın en çok tepki çeken yanı olmuştur. Yıl içinde 60-72 ay aralığındaki çocukların aynı sınıfta öğrenim görmelerinin yarattığı bedensel, davranışsal ve psikolojik sorunlar, yetişme çağındaki bireylerin gelecek yıllara taşıyacağı risklere dönüşmüştür.

2. Aynı yaş grubundaki öğrencilere göre düzenlenmeyen fiziksel koşullar, yetersiz araç gereç ve kalabalık sınıflar, sağlıklı eğitim öğretim aşamalarının gerçekleşmesini engellemiştir. Uzmanlar, bu yetersizliklerin çocukta bırakacağı en belirgin etkinin özgüven eksikliği olacağını açıklamışlardır.

3. 60-72 ay aralığındaki çocuklara uygun meslekî yeterliliği bulunmayan öğretmenlerin herhangi bir hizmetiçi eğitimden de geçirilmeden bu öğrenci grubuyla karşı karşıya kalması, öğretmen ve okul yöneticilerini güç durumda bırakmıştır. Bakanlık, bu sorunun çözümünü de -başka birçok sorunda olduğu gibi- öğretmen ve yöneticilerin bireysel inisiyatifine bırakmıştır.

4. Öğretmenler, özbakım becerileri bakımından gelişimini henüz tamamlayamayan 60-72 ay aralığındaki çocukların bu tür gereksinimlerini de karşılamak zorunda bırakılmış, sınıfta aynı anda birçok işi bir arada yapmak zorunda bırakılmışlardır.

5. Özellikle büyük kentlerde aynı yaş grubundaki çocukların okula gidiş gelişleri ve servis araçlarıyla sağlanan ulaşım, veliler açısından ek külfetler yaratmış, kimi veliler yılsonuna dek çocuklarıyla bütün zamanlarını okul ve çevresinde geçirmek zorunda kalmışlardır.

6. Bakanlık, özellikle 1. sınıflarda yaşanan ve akademik gelişimlerini tamamlayamayan bu durumdaki öğrenciler için yeniden sınıf tekrarı yoluna gitmiştir.

Ortaokul (ikinci 4 yıl) düzeyinde:

1. Söz konusu yasayla yeniden "ortaokul" olarak düzenlenen ikinci 4 yıllık eğitim, özellikle seçmeli dersler ve haftalık ders yükünün 37 saate çıkması nedeniyle yeni sorunlara yol açmıştır. Öğretim yılında ilk defa 5. sınıfların derslerine giren öğretmenler, daha önce bu yaş grubuyla çalışmadıkları için uygun sınıf ortamı oluşturmakta, yöntem, teknik ve materyal seçmekte zorlanmışlardır.

2. Seçmeli ders uygulamasına hiçbir altyapı hazırlığı yapılmadan geçilmiştir. Özellikle "mahalle baskısı" nedeniyle öğrencilerin çoğu, ilgisinin olmadığı dersleri seçmek zorunda kalmış, "seçmeli ders" kavramı amacını yitirmiştir. Seçmeli derslerin seçiminde öğrenciden çok okul ve velilerin yönlendirmesi etkili olmuştur. Bazı veliler çocuğunun "dinsiz" damgası yememesi için Kuran-ı Kerim, Hz. Muhammed'in Hayatı, Temel Dini Bilgiler derslerinden birini seçmek zorunda kalmıştır.

3. Okutulacak seçmeli derslerin içeriği konusunda okul yönetimi, öğretmenler, öğrenciler ve velilere yönelik bilgilendirme yapılmamıştır. Örneğin Matematik Uygulamaları, Yabancı Dil gibi seçmeli dersler, veliler tarafından zor derslere yardımcı kurslar olarak algılanmış, öğrenciler bu dersleri seçmeye zorlanmışlardır.

4. Seçmeli ders programları eksik ve yetersizdir. Çoğu seçmeli dersin programı da kitabı da hazırlanmadığı için amaca uygun bir akademik eğitim gerçekleşmemiştir. Ayrıca, seçmeli derslere not verilmeyişi, öğrencinin ve velinin bu dersleri ciddiye almasını zorlaştırmış, çoğu kez bu dersler angaryaya dönüşmüştür.

5. Dönüşen okullarda halen eğitim öğretim gören öğrenciler de bu sistemin diğer yarısını temsil etmektedir. Okulların ani değişimi öğretmenlerde olduğu kadar öğrencilerde ve velilerde de endişe yaratmıştır. Çocuğunun öğretmensiz kalabileceğini düşünen veliler çocuklarının okulunu değiştirmek zorunda kalmış ve bu durum da iki sorunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Lise (son 4 yıl) düzeyinde:

1. Yeni yasayla birlikte liselerle ilgili düzenlemeler, ilk iki okul türüne göre daha az olsa da, ilerleyen yıllarda aşamalı olarak uygulamaya girecek adımlar atılmıştır. Kuran-ı Kerim, Hz. Muhammet'in Hayatı, Temel Dinî Bilgiler gibi seçmeli dersler, lise sınıfları için de getirilmiştir.

2. Yükseköğretime giriş sınavlarında ilk kez bu yıl Din Kültürü dersinden de soru sorulması, gelecek yıllarda lise dönemine yönelik yeni düzenlemeler yapılacağını göstermektedir.

3. Açık lise koşullarının örgün eğitimle aynı haklar içerecek biçime dönüştürülmesi, özellikle kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiş, bitmek üzere olan öğretim yılı içinde 125 bin dolayında öğrenci eğitim sürecine dahil olmamıştır.

Sonuç _____ :

Hiçbir boyutu yeterince konuşulup tartışılmadan, eğitime taraf olan yapılar ve bilim kurumları sürece katılmadan, ülkenin geleceğini akıl, bilim ve sanatın değil, dogma, hurafe ve inançların belirleyeceği bir toplumsal yapının oluşumuna zemin oluşturacak

“444” düzenlemesi, yetişecek kuşaklara, ülkemize ve ulusumuza daha çok zarar vermeden kaldırılmalı;

zorunlu ve kesintisiz 13 yıllık (1+12) bilimsel, laik ve demokratik bir eğitim yapılanması için hızla çalışmalar başlatılmalıdır.

Nazım Mutlu
Genel Başkan ve
Öğretmen Dünyası Dergisi Genel Yayın Yönetmeni